

Assan Alüminyum Projesi- Şikayet Sonuç Raporu

Ağustos 2010

Bu rapor, Uyum Danışmanı/Ombudsman'ın Dilovası-Gebze, Türkiye'deki Assan Alüminyum Projesi ile ilgili şikayet değerlendirme sürecini özetlemektedir.

Şikayet ve CAO Ombudsman Sürecinin Özeti

Assan Alüminyum, daha önce kamuya ait olan ancak 2005 yılında bir aile holdingi olan Kibar Holding tarafından satın alınan, alüminyum levha, bobin ve folyo üreticisidir. Tesis, İstanbul'a 40 km uzaklıktaki Dilovası-Gebze sanayi bölgesinde yer almaktadır. IFC, Assan'ın mevcut kapasitelerini ve kurumsal yönetişimini geliştirmeye, yükseltmeye ve modernize etmeye yönelik 150 milyon \$'lık bir yatırım programı kapsamında Assan'a bir kredi sağlamıştır.¹

Ekim 2008'de, CAO TÜRK-İŞ'ten (Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu) bir şikayet mektubu almıştır. Şikayet mektubunda, Assan'da çalışan işçilerin örgütlenme özgürlüğü ve toplu sözleşme hakkı ile ilgili

endişeler dile getirilmiştir. IFC tarafından Assan'a sağlanan kredi, şikayet mektubu alındığı zaman IFC değerlendirme aşamasının başlarında idi.

Şikayette dile getirilen hususlar arasında; sendikalaşma karşıtı uygulamalar, çalışanların sendika faaliyetleri sebebiyle tehdit edilmesi ve işten çıkarılması ve gösteri düzenlenmesinin ve toplu sözleşmenin sistematik olarak engellenmesi yer almaktadır.

Böylelikle, şikayet sahipleri, şirketin IFC'nin "Performans Standardı 2: İşgücü ve Çalışma Koşulları" (PS2)'de yer alan işgücü ve çalışma koşullarını desteklemesinin ve bunlara uymasının sağlanmasını talep etmişlerdir.

Şikayet 27 Ekim 2008 tarihinde CAO tarafından değerlendirilmeye uygun bulunmuştur. Ancak, bu kabul proje IFC katılımının erken aşamalarında iken gerçekleşmişti, dolayısıyla IFC henüz kendi durum tespit çalışmasını tamamlamamıştı.

¹ Bu proje ve sponsoru ile ilgili daha fazla bilgiye, Önerilen Yatırım Özeti (SPI) ve Çevresel ve Sosyal İnceleme Özeti (ESRS)'den ulaşılabilir - Proje no. #26648, www.ifc.org/projects.

Buna göre, CAO şikayeti IFC'ye bildirmiştir ve şikayet hakkında harekete geçmeden önce IFC'ye kendi iç süreçlerini tamamlama fırsatı vermiştir. Bu karar, IFC'nin şikayette dile getirilen hususları normal çevresel ve sosyal değerlendirme süreci kapsamında ele almasına olanak tanımıştır.

Sonuç

IFC durum tespit sürecini tamamlamıştır ve bu süreç sonucunda bir [Çevresel ve Sosyal Eylem Planı](#) (ESAP) hazırlanmıştır. Eylem Planı, Assan ile IFC'nin üzerinde anlaşmaya vardığı gerekli düzeltici eylemleri içermektedir. Eylem Planında hepsi PS2 ile ilgili olmayan çeşitli gerekliliklere yer verilmiştir. Özellikle PS2 ile ilgili olarak, ESAP diğerlerinin yanında örgütlenme özgürlüğü ile ilgili insan kaynakları politikası; istihdamda fırsat eşitliği ve ayrımcılık karşıtı politikalar; çekirdek işgücü standartlarının standartlaştırılmış beyanları; ve Assan çalışanlarının hak ve görevleri ile ilgili eğitim üzerinde odaklanmıştır.

CAO ayrıca IFC'den Tuzla ve Dilovası'nda bulunan Assan üretim sahalarının bir üçüncü taraf değerlendirmesini de içeren durum tespiti ile ilgili bulgularını da almıştır. Bu işgücü değerlendirmesi IFC'nin PS2 hükümleri ile ilgili tüm unsurları ele

almıştır ve özellikle de yönetim/işçi ilişkileri de dahil olmak üzere işgücü ve Çalışma Koşulları; işçilerin bir sendikaya katılma hakkı ve işçilerin şikayet mekanizmalarının etkinliği üzerinde odaklanmıştır.

CAO bu bilgileri Mayıs 2010'da şikayet sahipleri ile paylaşmıştır ve davayı Kasım 2009'da "itiraz yok" kaydı ile kapatmıştır. Kasım 2009'dan itibaren, CAO üzerinde anlaşılan eylem maddelerinin IFC tarafından uygulanmasını takip etmeye devam etmiştir.

Nisan 2010'da, IFC Assan'ın PS2'ye uyumunun devam edip etmediğini değerlendirmeyi amaçlayan bir takip değerlendirmesi olarak hazırlanan 'PS2 İşgücü Değerlendirme Raporunu' CAO ile paylaşmıştır. İşgücü Değerlendirme Raporu PS2 ile ilgili olarak şikayette dile getirilen önemli hususları ele almıştır ve bu bilgiler Eylem Planında açık bir şekilde belirtilmiştir.

Dersler ve Görüşler

Bu dava, şikayet sahibi tarafından sunulan sorunların çözümü için CAO tarafından benimsenen işbirliğine dayalı ve esnek yaklaşımın bir örneğini sunmaktadır. IFC'nin projeye katılımının henüz erken aşamaları olduğu için, IFC Kurul onayı öncesinde henüz projeye yönelik durum tespit sürecinde idi.

IFC'nin çevresel ve sosyal durum tespit sürecine devam etmesine izin verilerek, şikayette dile getirilen hususlar proje döngüsünün erken aşamalarında sistematik olarak ele alınmıştır ve daha sonra hem IFC hem de CAO tarafından takip edilmiştir.

Dava, PS2 ile ilgili açık ve spesifik sorunlar ortaya koymuştur ve IFC'nin katılımı ile birlikte Assan'ın ve çalışanlarının metodolojik ve istişareye dayalı bir yaklaşım izlemesini gerektirmiştir. CAO bu sorunların çözümüne yönelik şeffaf ve öngörülebilir bir süreç izlemiştir.

Bu davanın ve Standart Profil şikayetinin sonucunda, IFC müşterileri için "[İşgücü Standartları Performansınızı Ölçün ve İyileştirin](#)" başlığını taşıyan bir İşgücü Kılavuzu hazırlamaya başlamıştır. Söz konusu kılavuz sadece müşterilere yönelik pratik bir araç olarak değil aynı zamanda PS2'nin etkili bir şekilde uygulanmasına dönük olarak IFC'nin kendi bünyesinde de kullanılmak üzere hazırlanmıştır.

Bu dava, bir projenin değerlendirme aşamasında, erken müdahalenin bir şikayetçi tarafından dile getirilen sorunların ele alınmasında ne kadar etkili olabileceğini vurgulamaktadır. Sistematik ve iyi iletişime dayalı bir yaklaşım -ki bu davada yeterli eğitim ve uygun politikaların benimsenmesi ve duyurulması yoluyla sağlanmıştır- dile getirilen sorunların çözümünde kritik bir rol oynamıştır. Ayrıca, Assan ve Standart Profil davalarının sonucunda İşgücü Kılavuzunun geliştirilmesi, CAO'nun şikayet süreci yoluyla IFC'nin sistematik bir müdahalesini nasıl sağlayabileceğini göstermiştir.

Uyum Danışmanı/Ombudsman,
Uluslararası Finans Kurumu (IFC) ve Çok Taraflı Yatırım Garanti Ajansı (MIGA),
Dünya Bankası Grubu

Assan Alüminyum (26648), Çevresel ve Sosyal Eylem Planı – 11 Şubat 2009

Madde	Eylem	Tamamlama Göstergesi	Takvim
PS1: Sosyal ve Çevresel Değerlendirme ve Yönetim Sistemleri			
1	Assan tüm şirketleri için bir çevresel izin sicili oluşturacak ve tutacaktır.	Assan'ın çevresel izin sicilini geliştirmesi ve projenin Yıllık İzleme Raporu (AMR) ile birlikte IFC'ye sunulması.	2009'un ilk çeyreğinde ilk AMR'nin sunulması.
2	Assan Dilovası Tesisi için bir ISO 14001 ve OHSAS 18001 yönetim sistemi geliştirecektir.	Assan'ın, Dilovası Tesisi için ISO 14001 ve OHSAS 18001 belgelerini alması.	Aralık 2009.
3	Kibar Holding, tüm tesislerinde tutarlı bir HSE yaklaşımı sağlamak amacıyla bir kurumsal HSE yönetim fonksiyonu oluşturmak için organizasyon yapısını gözden geçirecektir.	Kibar Holding'in bir kurumsal HSE fonksiyonu oluşturması.	Aralık 2009.
PS2: İşgücü ve Çalışma Koşulları			
4	Assan İnsan Kaynakları Politikasında örgütlenme özgürlüğüne atıfta bulunulmasını sağlayacaktır. Bu politika tüm tesislerde yayınlanacak ve Assan çalışanlarının ve yönetim personelinin hak ve görevlerini belirleyecektir.	Revize Politika'nın IFC'ye sunulması ve tüm tesislerde yayımlandığına dair kanıtların sunulması.	Tamamlandı
5	Assan İnsan Kaynakları Politikasında, Şirketin eşit fırsat tanıyan bir işveren olduğunu ve istihdam kararlarını işin gerekleri ile ilgili olmayan kişisel özelliklere göre almadığını teyit edecektir.	Revize Politika'nın IFC'ye sunulması ve tüm tesislerde yayımlandığına dair kanıtların sunulması.	Tamamlandı
6	Assan işyerinde çekirdek işgücü standartlarının standartlaştırılmış bildirimlerini, işçiler tarafından kolaylıkla anlaşılabilir bir şekilde görünür kılacaktır.	Bildirimlerin yayımlandığına dair kanıtların IFC'ye sunulması.	Tamamlandı
7	Assan tüm çalışanlarını İnsan Kaynakları Politikası ve Assan çalışanların hak ve yükümlülükleri konusunda eğitecektir. Bu eğitim kapsamında, örgütlenme özgürlüğü ile ilgili materyaller de bulunacaktır.	<ul style="list-style-type: none"> Tüm tesislerde eğitimin gerçekleştirilmesi. Örgütlenme özgürlüğünün mevcut olduğunu teyit etmeye yönelik İşgücü Denetiminin üçüncü bir tarafça yapılması.	<ul style="list-style-type: none"> 31 Nisan 2009 31 Temmuz 2009
8	Assan, aşağıdaki eylemler ile ilgili olarak Çalışma Koşulları ve İstihdam Şartları belgesini		

Assan Alüminyum (26648), Çevresel ve Sosyal Eylem Planı – 11 Şubat 2009

Madde	Eylem	Tamamlama Göstergesi	Takvim
	güncelleyecektir: (i) Eylem 1: Tuzla sahasında yerel yönetimden işletme ruhsatını alınması. (ii) Eylem 2: Tuzla sahasında belediyeden çalışma izninin alınması. (iii) Eylem 3: Tuzla sahasında devletin vardiyalı çalışma hakkında bilgilendirilmesi. (iv) Eylem 4: Yıllı izinlerin her yıl tüm çalışanlar tarafından tam olarak kullanılması. (v) Eylem 5: Çalışanların yasal olarak izin verilen günlük ve gecelik çalışma saatlerinden uzun çalıştırılmaması. (vi) Eylem 6: Tüm çalışanlar için haftalık tatil günlerinin garanti edilmesi.	(i) Assan'ın işletme ruhsatını IFC'ye sunması (ii) Assan'ın çalışma iznini IFC'ye sunması (iii) Assan'ın devletten aldığı vardiyalı çalışma iznini IFC'ye sunması (iv) Yıllık izin kayıtları (v) Zaman kayıtları (vi) Zaman kayıtları	(i) 31 Ocak 2009 (ii) 31 Nisan 2009 (iii) 31 Aralık 2009 (iv) 31 Aralık 2009 (v) 31 Aralık 2009 (vi) 31 Aralık 2009
9	Assan tüm tesislerindeki işçi temsilcilerinin işçiler tarafından seçilmesini sağlayacaktır. (i) İşçileri işçi temsilcilerinin hakları ve yükümlülükleri konusunda eğitecektir. (ii) Dilovası fabrikasında işçi temsilcisi seçilecektir.	(i) Assan'ın gerçekleştirilen eğitim programını sunması. (ii) Seçim kayıtlarının ve seçim sürecinin bir açıklamasının sunulması.	(i) 31 Temmuz 2009. (ii) 31 Aralık 2009.
10	Assan Tuzla tesisinde tüm iş sözleşmelerinin işveren tarafından imzalanmasını sağlayacaktır.	İş sözleşmelerinin imzalanması	31 Aralık 2008 – Tamamlandı.
11	Assan kurum içindeki alt yüklenici şirketlerin çalışma koşulları ve istihdam şartları ile ilgili gerekliliklere uymasını sağlayacaktır. (i) İşgücü koşullarının geliştirilmesi ve bunların tüm yükleniciler ve alt yükleniciler ile yapılan sözleşmelerde hüküm altına alınması. (ii) Yüklenicilerin ve alt yüklenicilerin işgücü gerekliliklerine uymasını sağlamak için izleme planının uygulanması. (iii) Yüklenicilerin ve alt yüklenicilerin işgücü gereklilikleri ile ilgili olarak denetlenmesi.	(i) Mesleki ahlak kurallarının tüm sözleşmelere dahil edilmesi. (ii) Assan'ın işyeri izleme planını geliştirmesi. IFC'nin planı incelemesi ve onaylaması. (iii) Assan'ın yüklenicilerini ve alt yüklenicilerini gerektiğinde denetlemesi.	(i) 28 Şubat 2009 (ii) 31 Temmuz 2009 (iii) 31 Aralık 2009
12	Kıbar Holding tıbbi personelin ve teknik kaynakların tesislerine tutarlı bir şekilde tahsis edilmesini sağlayacaktır.	Kıbar Holding'in tüm tesislerinde tıbbi acil durum/revir hizmetleri ile ilgili örgütlenmesini gözden geçirmesi ve gerektiğinde ilave kaynakları sağlaması.	Mart 2009- Tamamlandı
13	Kıbar Holding, Dilovası ve Kartal tesislerinde iş güvenliği ve kapsamlı yangın ve patlama güvenliği değerlendirmelerinin gerçekleştirilmesi ve gerekmesi halinde bir eylem planının hazırlanması için dışarıdan	Kıbar Holding'in danışman raporunu ve ilgili düzeltici eylem planını IFC'ye sunması ve IFC'nin planı inceleyerek onaylaması.	<ul style="list-style-type: none"> Değerlendirme çalışma planı: Tamamlandı. Değerlendirmelerin ve düzeltici eylem planının çalışma

Assan Alüminyum (26648), Çevresel ve Sosyal Eylem Planı – 11 Şubat 2009

Madde	Eylem	Tamamlama Göstergesi	Takvim
	IFC için kabul edilebilir nitelikli danışmanlar tutacaktır. Assan bu değerlendirmelerin bulgularına göre Tuzla'daki faaliyetleri gözden geçirecektir ve gerekli önlemleri alacaktır.		planının onaylanmasından itibaren üç ay içerisinde sunulması. <ul style="list-style-type: none"> Düzeltilen eylemlerin kararlaştırılan takvime göre uygulanması.
14	Assan, hem personeline hem de yüklenicilerine yönelik olarak, üretim ekipmanları, kimyasallar ve enerji hatları ile sınırlı alana girişi, yüksekte çalışma, sıcak çalışma, vs. gibi diğer yüksek riskli operasyonları ile ilişkili yarı rutin ve rutin olmayan işleri kapsayan iş izinlerini ve kilitleme ve etiketleme prosedürlerini geliştirecek ve uygulayacaktır.	Assan'ın prosedürleri geliştirmesi. IFC'nin prosedürleri incelemesi ve kabul etmesi.	Mümkün olan en kısa sürede, ancak en geç Mart 2009'a kadar.
15	Assan Dilovası tesisinde işçiler için yeterli koruma sağlamak üzere yeni endüksiyon fırınının konfigürasyonunu revize edecektir. Sıvı metalin endüksiyon fırınından eritme fırınlarına taşımaya yönelik erimiş metal transfer sisteminin tasarımı gözden geçirilecektir.	(a) Assan'ın bir düzeltici eylem planı hazırlaması ve incelenmek ve onaylanmak üzere IFC'ye sunması. b) Assan'ın kabul edilen eylem planını uygulaması.	a) Düzeltici eylem planı: Tamamlandı b) Düzeltici eylemlerin kararlaştırılan takvime göre uygulanması.
16	Kıbar Holding, Tuzla, Dilovası ve Kartal tesislerinde alüminyum bobin depolarının güvenliğinin gözen geçirilmesini ve yeterli güvenlik önlemlerinin tutarlı bir şekilde uygulanmasını sağlayacaktır.	Kıbar Holding'in Tuzla, Dilovası ve Kartal'daki tüm bobin depolarında gerekli önlemleri uygulaması.	Tamamlandı
17	Assan tesislerinde bir işyeri izleme planı hazırlayacaktır.	Assan'ın işyeri izleme planını hazırlaması. IFC'nin planı incelemesi ve kabul etmesi.	Aralık 2008.
18	Assan mevcut Kişisel Koruyucu Teçhizat (PPE) kullanım uygulamalarını gözden geçirecek ve özellikle kulak tamponu olmak üzere bunların kullanımını sağlayacaktır.	Assan'ın personelini PPE kullanımı konusunda denetlemesi ve gerektiğinde kulak tamponlarının kullanımını sağlaması.	Aralık 2008.
PS3: Kirliliğin Önlenmesi ve Azaltılması			
19	Dilovası tesisindeki modernizasyon ve yükseltme projesi hava emisyon düzeylerinin iyileştirilmesini ve IFC kılavuzlarındaki gerekliliklerin karşılanmasını sağlayacaktır. Assan IFC kılavuzlarına uyumu doğrulamak için bir emisyon izleme programı geliştirecek ve uygulayacaktır. İzleme yaklaşımı tüm tesisler için tutarlı hale getirilecektir.	a) Assan'ın hava emisyonları izleme programını geliştirmesi.. IFC'nin planı incelemesi ve kabul etmesi. b) Assan'ın hava emisyonları izleme çalışmalarını düzenli olarak uygulaması ve IFC kılavuzlarına uyumu doğrulaması. Gerektiğinde düzeltici eylemlerin tespit edilmesi.	a) Aralık 2008. b) İlk izleme planının onaylanmasından itibaren üç ay içerisinde gerçekleştirilecektir. Sonuçlar yıllık olarak AMR'de sunulacaktır.

Assan Alüminyum (26648), Çevresel ve Sosyal Eylem Planı – 11 Şubat 2009

Madde	Eylem	Tamamlama Göstergesi	Takvim
20	Assan, Dilovası tesisinde su kullanımını ve deşarjını en aza indirmek için nötrleştirme ve arıtma sistemlerinin olduğu kapalı su devreleri kuracaktır. Kimyasal katkı maddesi kullanma ihtiyacını ortadan kaldırmak ve dolayısıyla sıfır deşarj sağlamak için yeni gergili düzeltici ünitesine sıcak sulu, sıcak püskürtmeli, deterjansız yağ giderme ve temizleme bölümünün kurulması.	Assan'ın ekipmanları kurması ve uygulama raporunu IFC'ye sunması.	Aralık 2010.
21	Assan, ilgili IFC kılavuzlarına uyumu sağlamak için Dilovası tesisinde endüstriyel ve biyolojik atık su arıtma sistemini gözden geçirecek ve gerekmesi halinde revizyonlar yapacaktır. İhtiyaç duyulması halinde bir dezenfeksiyon ünitesi ilave edilecek.	Assan'ın sistemi gözden geçirmesi ve gerekmesi halinde arıtma ünitelerini revize etmesi. Assan'ın bir uygulama raporunu IFC'ye sunması.	Aralık 2009.
22	Assan tüm tesislerinde mevcut atık depolama ve çamur depolama tesislerini gözden geçirecek ve bunların yeterli bir şekilde sağlamaştırılmasını, kapatılmasını ve üçüncü tarafların girişine karşı korunması için bir yükseltme programı uygulayacaktır.	Assan'ın yükseltme programını uygulaması ve uygulama raporunu IFC'ye sunması.	Aralık 2009.
23	Assan, Dilovası tesisindeki sökülme / yenilenmekte ve modernize edilmekte olan sistemlerinde asbest, PCB ve CFC gibi uluslararası düzeyde yasaklanan/düzenlemeye tabi olan tehlikeli kimyasalların mevcudiyetini değerlendirecek ve gerekmesi halinde güvenli uzaklaştırma/bertaraf önlemlerini uygulayacaktır.	Assan'ın söz konusu tehlikeli maddelerin tesisinde mevcut olup olmadığına dair araştırmayı yapması ve ihtiyaç duyulması halinde bir düzeltici eylem planı hazırlaması. IFC'nin planı incelemesi ve kabul etmesi.	İlk kullandırmadan üç ay sonra.
24	Assan, uluslararası kabul gören yöntemlere göre doğrudan ve dolaylı sera gazı emisyonlarının miktarını yıllık olarak tespit edecek ve bildirecektir.	Assan'ın sera gazı emisyonlarını AMR'de IFC'ye bildirmesi.	AMR teslim takvimine göre.
PS4: Halk Sağlığı, Emniyeti ve Güvenliği			
25	Assan tasarımlarına deprem güvenliği kriterlerini ve acil durum planlarına ilgili müdahale eylemlerini dahil edecektir.	Assan'ın sismik tasarım kriterlerini kullandığı ve halk sağlığı da dahil olmak üzere ilgili önlemleri acil durum planına dahil ettiği yönünde güvence vermesi.	Tamamlandı.
26	Assan ilgili yükleme/boşaltma prosedürlerini ve tesislerini gözden geçirecek ve taşıma güvenliğini sağlamak üzere en iyi uygulamaları uygulayacaktır.	Assan'ın ilgili prosedürleri ve tesisleri gözden geçirmesi ve ihtiyaç duyulması halinde bir eylem planı hazırlaması. IFC'nin planı incelemesi ve kabul etmesi.	İlk kullandırmadan üç ay sonra.